

[Svend Auken]

jor og hans konservative regering har rigtignok også brugt den samme overskrift, som vi bruger, og dér har der selvfølgelig været en inspiration, når vi taler om overskrift – det synes jeg i øvrigt ikke der er noget forkert i; hvis de konservative skulle finde på et godt ord i udlandet og vi så kan bruge det til noget fornuftigt i Danmark, så ville det da være noget af det fornuftigste. Det er vist det, man kalder systemimport. Men jeg vil gerne forklare, hvorfor det ikke er en kopiering af John Majors tankegang.

Når John Major har udviklet sit system, så er det, fordi der er skabt betydelig utryghed i det engelske samfund i kølvandet af de omfattende privatiseringer, der er gennemført derovre. Der er skabt meget stor utryghed og usikkerhed, og når det konservative parti i England formentlig taber valget, så er det, fordi servicen eksempelvis på sundhedsområdet og på uddannelsesområdet i mange englænderes øjne er blevet drastisk forværret. Derfor har man fra konservativ side lagt op til at sige: Jamen så må der være visse minimumsregler, f.eks. at ingen mennesker skal vente mere end 2 år! Bare prøv at høre, hvad det siger om niveauet i det engelske samfund efter mange års konservativt styre, at man vil indføre en regel, der siger, ingen må vente mere end 2 år, før man kan blive behandlet på et sygehus. Jeg kan sige til fru Pia Kjærsgaard, at det har vist sig undervejs, at selv det krav kan man ikke leve op til i det halvprivatiserede engelske sygehusvæsen, som det nu fremtræder. Den konservative udfordring var altså at finde frem til nogle svar i en privatiseret situation.

I Danmark er det jo ikke det, der er problemet; i Danmark har vi et velfærdssamfund, som de fleste partier her i Folketinget og langt den største del af den danske befolkning er enige i, men hvor vi ønsker, at tingene skal blive gjort bedre. Derfor er vi optaget af decentralisering, demokratisering, anvendelse af ny teknologi, nedbrydelse af grænser mellem den offentlige og den private sektor – alle de ting, som diskuteres i alle partier, ikke mindst i Socialdemokratiet, men jeg vil gerne sige: i alle partier.

Vores pointe med dette forslag er at bidrage til denne fornyelsesdiskussion med, at udgangspunktet må være det enkelte menneskes interesser, at mennesket må være både mål og middel for det, vi arbejder med her.

Jeg vil gerne sige, at vi ikke med denne tanke om borgernes rettigheder lægger op til hverken detailstyring eller ensretning eller nye refusionsystemer eller – som finansministeren i en helt udokumenteret anklage sagde det i starten – op til en tilbagevenden til 1930'ernes planøkonomi; tværtimod. Vi giver fuld frihed til det lokale samfund, fuld frihed til kommunerne, fuld frihed til amterne, fuld frihed til koncessionerede selskaber osv. til at finde ud af, hvordan de vil leve op til de overordnede mål, vi har. Og så giver vi dem de økonomiske muligheder for at gøre det, men stadig væk indrettet på en sådan måde, at dér, hvor man gør det økonomisk mest hensigtsmæssigt, bliver man også belønnet.

Flere har været inde på tanken om, at hvis man skal udvide det sociale system i Danmark, så skal man tage udgangspunkt i dem, der har det dårligst, de hjælpeløse mennesker, og det synspunkt er jeg naturligvis fuldstændig enig i, men jeg vil gerne sige, at i princippet kan man gennemføre tanken om borgernes rettigheder uafhængigt af diskussionen om en almindelig generel forhøjelse af den sociale standard. Det, borgernes rettigheder tager sigte på, er at sige: Hvor meget kan vi love folk i retning af rettigheder i bestemte situationer?

Må jeg til sidst sige, at vi glæder os til det udvalgsarbejde, der nu går i gang. Vi håber, at finansministeren og hans regering har lyttet til debatten her i dag og har hørt, hvor positiv og konstruktiv holdningen er i Folketingets partier, sådan at vi kan komme videre, og sådan at vi kan undgå denne efter min mening ørkesløse talpolemik, som finansministerens første indlæg var udtryk for.

Venstres ordfører sagde det jo egentlig fuldstændig rigtigt: Når vi betaler 50 pct. af vores indtægt i skat, så har vi naturligvis også ret til at stille nogle krav og nogle forventninger til samfundets service, og det hvad enten vi er dårligt stillet, eller vi er bedre stillet. Vi har nogle berettigede krav.

Danskerne har vænnet sig til, at vi har et samfund, der ikke er præget af kødannelser, når det drejer sig om en lang række almindelige fornødenheder, som man erhverver på det private marked osv. Vi har vænnet os til den komfort, der ligger i, at man kan få tingene, når man har brug for dem. Det er det samme synspunkt, som må gennemføres inden for det of-